

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Sžo/24/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1011201868                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.05.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Elena Zavadská           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:1011201868.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. W., narodeného X. R. XXXX, bytom J., zastúpeného JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom v Bratislave, Strojnícka ul. č. 8, proti žalovanému Ministerstvu financií Slovenskej republiky v Bratislave, Štefanovičova ul. č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 3. októbra 2011 číslo MF/023967/2011-23, o vrátení výsluhového dôchodku, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. februára 2013, č. k. 1S 225/2011-42, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 14. februára 2013, č. k. 1S 225/2011-42 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. februára 2013, č. k. 1S 225/2011-42, podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 3. októbra 2011 číslo MF/023967/2011-23 a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd zistil, že preskúmaným rozhodnutím z 3. októbra 2011 číslo MF/023967/2011-23 žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie, Colného riaditeľstva Slovenskej republiky, odboru personálneho manažmentu, oddelenie sociálneho zabezpečenia (ďalej len „prvostupňového správneho orgánu“) z 1. júla 2011 zn. 21568/2011-1462, ktorým podľa § 113 ods. 2 písm. g) bod 2. zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) bola žalobcovi uložená

povinnosť vrátiť vyplatenú sumu na výsluhovom dôchodku za obdobie od 1. februára 2008 do 31. mája 2011 vo výške 11 011,56 €.

Krajský súd považoval za preukázané, že žalobca bol 31. januára 2008 uvoľnený zo služobného pomeru colníka podľa § 182 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 200/1998 Z.z.“) rozhodnutím riaditeľa Colného úradu v Košiciach z 12. novembra 2009 číslo 46139/2009-5634/1977/Ker. Ďalším rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky z 30. marca 2010 zn. 14550/2010-1462 bol žalobcovi od 1. februára 2008 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. v sume 7 614 Sk mesačne, ktorý bol každým rokom zvyšovaný (valorizovaný) a to od 1. júla 2008 na sumu 7 995 Sk mesačne, od 1. júla 2009 na sumu 282,25 € mesačne, od 1. júla 2010 na sumu 288,75 € mesačne. Výsluhový dôchodok bol naposledy vyplácaný do 31. mája 2011. Žalobca bol od 21. mája 2011 opätovne zaradený do štátnej služby vykonávanej v služobnom pomere potom, ako rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. mája 2011, sp. zn. 3Sžo/14/2011 bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2011 č. 7S13929/2010, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného z 19. júla 2010 č. 24160/2010-1214 v spojení s rozhodnutím riaditeľa Colného úradu v Košiciach z 12. novembra 2009 číslo 46139/2009-5634/1977/Ker. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím, ktoré bolo potvrdené preskúmaným rozhodnutím žalovaného následne uložil žalobcovi povinnosť vrátiť vyplatenú sumu na výsluhovom dôchodku za obdobie od 1. februára 2008 do 31. mája 2011 spolu vo výške 11 011,56 €.

Krajský súd nepokladal za dôvodnú námietku žalobcu o povinnosti vrátiť vyššiu sumu (za jún a júl 2011), než aká mu bola vyplatená z titulu výsluhového dôchodku, s poukazom na výrok preskúmaného rozhodnutia, z ktorého vyplýva povinnosť vrátiť na výsluhovom dôchodku sumu vyplatenú za obdobie od 1. februára 2008 do 31. mája 2011. Tiež nepokladal za podstatnú námietku žalobcu o zmätočnosti výroku preskúmaného rozhodnutia žalovaného, lebo v ňom uviedol nesprávne číslo rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu s odôvodnením, že ide zrejmú vadu, ktorú možno odstrániť podľa § 47 ods. 6 správneho poriadku, lebo správne číslo rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu je uvedené v záhlaví preskúmaného rozhodnutia žalovaného.

Krajský súd sa stotožnil s právnym záverom žalovaného, že žalobcovi s poukazom na § 187 ods. 1 a § 79 ods. 1 písm. a/-l/ zákona č. 200/1998 Z.z. za čas trvania neplatného skončenia služobného pomeru patrí služobný príjem, ktorý mu patril v čase pred neplatným skončením služobného pomeru. Služobný plat bol doplatený a v dôsledku čoho mu zanikol právny nárok na výplatu výsluhového dôchodku podľa § 63 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. Z toho dôvodu pokladal preskúmané rozhodnutie za zákonné.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal náhradu trov konania s poukazom na § 250k ods. 1 OSP a neúspešnosť žalobcu v konaní.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že žalovaný doposiaľ neodstránil zmätočnosť vo výroku preskúmaného rozhodnutia, lebo potvrdil iné rozhodnutie ako to, proti ktorému smerovalo jeho odvolanie. Žalobca ďalej uviedol, že krajský súd sa po právnej stránke nevysporiadal s námietkou uvedenou v žalobe, že vrátenie vyplateného výsluhového dôchodku po zániku nároku na výplatu výsluhového dôchodku nie je možný postup podľa § 63 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z.. Krajský súd neodôvodnil povinnosť žalobcu vrátiť výsluhový dôchodok v dôsledku zrušenia rozhodnutia o skončení služobného pomeru súdom a doplatenia služobného platu. Namietal, že ustanovenie § 63 ods. 1 cit. zákona upravuje právny stav do budúcnosti, kedy opätovným prijatím do služobného pomeru zaniká nárok na vyplácanie výsluhového dôchodku. Ide o inú právnu skutočnosť ako zrušenie nezákonného rozhodnutia o skončení služobného pomeru. S nezákonným skončením služobného pomeru spája zákon č. 200/1998 Z.z., výlučne zákonný nárok na zaplatenie služobného platu za obdobie od skončenia služobného pomeru do zrušenia rozhodnutia o skončení služobného pomeru. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal s týmito dvomi rozličnými právnymi skutočnosťami, s ktorými sú spojené rozdielne právne dôsledky. Uviedol, že realizoval svoje právo na nárok na výsluhový dôchodok, o ktorý požiadal po skončení služobného pomeru i keď toto skončenie bolo nezákonné. Z dôvodu, že splnil podmienky pre priznanie výsluhového dôchodku, žalovaný mu výsluhový dôchodok priznal a vyplácal v súlade so

zákonom za obdobie, kedy bol na výsluhovom dôchodku a na jeho vrátenie neexistuje zákonný dôvod. Podotkol, že žalobca do zrušenia rozhodnutia o skončení služobného pomeru bol na výsluhovom dôchodku, a v tomto období nevykonával štátnu službu v služobnom pomere. Podľa jeho názoru ustanovenia § 63 a § 113 zákona č. 328/2002 Z.z., z ktorých žalovaný odvodzuje povinnosť žalobcu vrátiť vyplatený výsluhový dôchodok sú aplikovateľné výlučne na taký skutkový stav, keď v dôsledku konania, pričiacieho sa zákonu, by došlo k priznaniu výsluhového dôchodku žalobcovi v rozpore so zákonom. Žalobcovi však bol výsluhový dôchodok priznaný v súlade so zákonom. Žalobca ďalej namietal, že krajský súd sa tiež nevysporiadal s jeho námietkou, ktorá sa týka § 113 citovaného zákona. Upozornil, že toto ustanovenie upravuje povinnosť vrátiť výsluhový dôchodok len v prípade zavineného konania poberateľa výsluhového dôchodku a nie vtedy, keď došlo k vyplateniu výsluhovej dávky v dôsledku konania iného subjektu. Nie je dôvodom vrátenia výsluhového dôchodku skutočnosť, že žalobcovi bol doplatený služobný plat. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu a zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania za právne zastupovanie v sume 645,31 €, ktoré vyčíslił podaním zo 7. marca 2013.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že zánik nároku na priznaný výsluhový dôchodok ku dňu, ktorý predchádza dňu opätovného prijatia do služobného pomeru, z ktorého tento nárok vzniká, logicky vylučuje možnosť poberania výsluhového dôchodku aj za čas samotného trvania služobného pomeru ako to bolo v prípade žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (podľa § 10 ods. 2, § 246c a § 250ja OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu treba vyhovieť.

Podľa § 113 ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z.z. (v znení do 30. apríla 2013) poberateľ dávky sociálneho zabezpečenia je povinný vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo nepatrila v poskytnutej sume, ak

1. nesplnil povinnosť ustanovenú týmto zákonom,
2. prijímal dávku sociálneho zabezpečenia alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrila,
3. vedome inak spôsobil, že dávka sociálneho zabezpečenia alebo jej časť sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Zákonom č. 80/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony bol s účinnosťou od 1. mája 2013 doplnený § 113 ods. 2 písmeno g) štvrtým bodom so znením:

„4. rozhodnutie o skončení služobného pomeru bolo zrušené a jeho služobný pomer trvá“.

Zo spisov vyplýva, že žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného o vrátení vyplatenej dávky sociálneho zabezpečenia, a to výsluhového dôchodku za obdobie od neplatného skončenia služobného pomeru a nevypĺacania služobného platu, t.j. od 1. februára 2008 do 31. mája 2011, opätovným nástupom do služobného pomeru a vyplácania služobného platu.

Vzhľadom na požadované obdobie vrátenia dávky sociálneho zabezpečenia treba v prejednávanej veci použiť § 113 ods. 2 písm. g) zákona č. 328/2002 Z.z. v znení platnom do 1. mája 2013, kedy vznikla povinnosť za daného skutkového stavu vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia len v prípade uvedenom pod bodom 2.

Žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán vo výroku preskúmaného rozhodnutia uložil povinnosť vrátiť vyplatenú sumu na výsluhovom dôchodku s poukazom na § 113 ods. 2 písm. g) zákona č. 328/2002 Z.z.

Žalobca v žalobe ako aj v odvolaní namietal, že nedošlo k splneniu skutkovej podstaty vzniku povinnosti

vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia podľa § 113 ods. 2 písm. g) bod 2 zákona č. 328/2002 Z.z.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy OSP (§ 247 a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Ustanovenie § 157 ods. 2 OSP upravuje obsahové náležitosti súdneho rozhodnutia. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia je procesným právom účastníka, pretože len dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia dáva účastníkovi možnosť náležité skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu voči ktorému chce využiť možnosť podať opravný prostriedok. Aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, i keď nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k jeho rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu, nestačí len odkaz na určité časti zákonov.

Ak rozsudok súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, je nepreskúmateľný. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom (čo zakladá vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. f/ OSP), pretože mu upiera možnosť náležité skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

Krajský súd však pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného dôsledne nerešpektoval zásady obsahujúce požiadavku na spravodlivý súdny proces. Počtom strán rozsiahle odôvodnenie rozsudku podrobne obsahuje odôvodnenie podanej žaloby, vyjadrenie žalovaného. Následne krajský súd uviedol skutočnosti, ktoré mal súd za preukázané a bez bližšieho odôvodnenia a bez právnej argumentácie v žalobe namietanej rozhodnej skutočnosti týkajúcej sa vrátenia dávky výsluhového dôchodku podľa § 113 ods. 2 písm. g) bodu 2. zákona č. 328/2002 Z.z. sa stotožnil s právnym záverom žalovaného.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa nie je v súlade s § 157 ods. 2 OSP, pretože je pre odvolací súd nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Krajský súd svoje zistenia presvedčivo neodôvodnil, pretože z odôvodnenia rozsudku nemožno zistiť, akými úvahami sa krajský súd riadil, lebo nezaujal právne stanovisko k namietanej vyššie uvedenej skutočnosti, ktorá podľa žalobcu spôsobila nezákonnosť rozhodnutia žalovaného. Nezaoberal sa skutočnosťou, či žalobcovi vznikla povinnosť vrátiť dávku vyplatenú neprávom s prihliadnutím na jeho zavinenie, ktoré však musí byť obsiahnuté v samotnom preskúmanom rozhodnutí žalovaného. Musí teda skúmať a odôvodniť, či žalobca prijímal dávku sociálneho zabezpečenia alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrila, teda musí vyriešiť otázku vplyvu konania o neplatnosti skončenia služobného pomeru žalobcu na jeho vedomosť o tom, že mu dávka nepatrí. Len po vyriešení tejto otázky môže súd prvého stupňa sám vo veci rozhodnúť.

Odvolací súd preto nedostatky v procesnom postupe súdu prvého stupňa považoval za natoľko závažné, že rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) a ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 250ja ods. 3 vety druhej OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa preto v ďalšom konaní vec znova posúdi a vysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami žalobcu a vo veci znovu rozhodne s poukazom na procesné ustanovenia aj s náležitým odôvodnením.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 3 OSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok